

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4843-11

meddelad i Stockholm den 12 juni 2012

SÖKANDE

AA

Ombud: Advokat Peter Westdahl
Advokatfirman Westdahl AB
Box 11053
404 22 Göteborg

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 22 juni 2011, M2010/1249/Ma/P, avseende överklagande i fråga om detaljplan för Idrottsplats vid Härlanda Park, inom stadsdelen Källtorp, Göteborgs kommun

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår yrkandet om syn.

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

YRKANDEN M.M.

AA ansöker om rättsprövning och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva regeringens beslut. Han yrkar vidare att

Dok.Id 119818

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

regeringens beslut tills vidare inte ska gälla (inhibition) och att Högsta förvaltningsdomstolen ska hålla syn på platsen. Han anför bl.a. följande.

Beslutet att detaljplanelägga området för en fotbollsanläggning är av sådan principiell beskaffenhet och i övrigt av sådan större vikt att beslutet inte borde ha fattats av byggnadsnämnden utan av kommunfullmäktige. Skälen för detta är bl.a. att miljönämnden har avstyrkt förslaget, att någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats och att det är olämpligt med en sådan miljöstörande anläggning i ett område med villor och hyreshus. Det finns motstridiga intressen mellan boende i området och den fotbollsförening som ska nyttja anläggningen. Vidare är Härlanda fängelse klassat som ett kulturminne vilket innebär att området utgör en känslig miljö.

De som bor närmast detaljplaneområdet kommer att drabbas av otillåtet högt buller från anläggningen och miljöpåverkan är sådan att en miljökonsekvensbeskrivning borde ha upprättats. På anläggningen kommer det att spelas fotboll, inklusive herrmatcher i division 1, under årets alla dagar fram till kl. 22.00. Till grund för den gjorda bullerutredningen ligger mätningar som är gjorda vid en annan anläggning och då det spelades damfotboll. Av utredningen framgår trots detta att begränsningsvärdena för ljudstörningar överskrids i samtliga avseenden. Utredningen är gjord med den förutsättningen att ljuddämpande plank uppförs. Dessa plank har emellertid inte godkänts, vilket torde innebära att gränsvärdena överskrids i än högre grad. En annan mätning vid en fotbollsanläggning i Mölndals kommun visar att det alstras många höga toppar på 20–25 decibel över den ekvivalenta ljudnivån, vilket är betydligt mer störande än en jämn ljudnivå. Ljudstörningar från anläggningen, med läktare endast något tiotal meter från närmaste bebyggelse, innebär en hälsorisk för de kringboende i form av bl.a. sömnstörningar. Femton meter höga strålkastare kommer att placeras nära omgivande bostäder med åtföljande ljusstörningar för de boende. Vidare tillkommer störningar från en ökad biltrafik. Nackdelarna för dem som bor i området är så stora att detaljplanen inte borde ha godkänts i nuvarande skick.

Kringboendes fastigheter kommer att minska betydligt i värde. Vidare är underlaget för beslutet otillräckligt. Det finns bl.a. oriktiga uppgifter i underlaget, t.ex. att det redan i dag finns fotbollsplaner i parken.

Högsta förvaltningsdomstolen har hållit muntlig förhandling i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Den 2 maj 2011 upphävdes plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, och ersattes av en ny plan- och bygglag (2010:900). Av övergångsbestämmelserna till den nya lagen följer att den äldre lagen gäller i detta mål.

När en detaljplan upprättas ska enligt 5 kap. 18 § andra stycket ÄPBL bestämmelserna i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas om detaljplanen kan antas medföra en sådan miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken.

Av första stycket i sistnämnda paragraf framgår att när en kommun upprättar eller ändrar en plan, som krävs i lag eller annan författning, ska kommunen göra en miljöbedömning av planen om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är enligt andra stycket att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. I tredje stycket föreskrivs att regeringen får meddela föreskrifter om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan samt om undantag från kravet på miljöbedömning.

Sådana föreskrifter finns i 4 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Enligt paragrafens andra stycke ska beträffande bl.a. detaljplaner enligt 5 kap. ÄPBL genomförandet antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om myndigheten eller kommunen med beaktande av de kriterier som anges i bilaga 4 till förordningen finner att så är fallet. Bedömningskriterierna i bilagan är inriktade dels på planens karaktäristiska egenskaper, dels på typen av påverkan och det område som kan antas bli påverkat. I bedömningen ska särskilt beaktas bl.a. sannolikheten, varaktigheten och frekvensen av påverkan och möjligheten att avhjälpa den samt riskerna för människors hälsa.

Högsta förvaltningsdomstolen gör följande bedömning.

Enligt domstolens mening är ärendet så utrett som dess beskaffenhet kräver. Yrkandet om syn på platsen ska därför avslås.

AA har framför allt anfört att detaljplanen borde ha beslutats av kommunfullmäktige, att en miljökonsekvensbeskrivning borde ha upprättats samt att kommunens avvägning mellan allmänna och enskilda intressen borde ha lett till ett större hänsynstagande till de boende invid detaljplaneområdet.

Högsta förvaltningsdomstolens prövning är, som har framgått ovan, begränsad och avser frågan om regeringsbeslutet kan konstateras strida mot någon rättsregel.

Beslutet om detaljplanen har fattats av Byggnadsnämnden i Göteborgs kommun. Av 5 kap. 29 § ÄPBL följer att kommunfullmäktige får uppdra åt kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden att anta detaljplaner som inte är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt. Av handlingarna i målet framgår inte att beslutet att anta den aktuella detaljplanen inneburit något principiellt ställningstagande som binder kommunen i framtiden eller att någon annan omständighet föreligger som medför att beslutet är av principiell beskaffenhet. Av utredningen framgår inte heller att detaljplanen på annat sätt är av större vikt även om den mött kritik från boende i planområdets närhet. Byggnadsnämnden har därför inte genom att anta detaljplanen överskridit sin befogenhet enligt 5 kap. 29 § ÄPBL.

Kommunen har bedömt att en miljökonsekvensbeskrivning inte behövs. De bestämmelser som anger när en miljökonsekvensbeskrivning måste upprättas i ett planärende av nu aktuellt slag, har en sådan utformning att det inte kan sägas strida mot gällande föreskrifter att så inte har skett i förevarande ärende. Det förhållandet att någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats utgör därför inte skäl att upphäva regeringens beslut.

I 1 kap. 5 § ÄPBL föreskrivs att både allmänna och enskilda intressen ska beaktas vid prövning av frågor enligt lagen. Enligt 5 kap. 2 § första stycket ska vid utformningen av en detaljplan skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande. Dessa bestämmelser och de i övrigt tillämpliga bestämmelserna i ÄPBL är allmänt hållna och ger myndigheterna förhållandevis stort utrymme för bedömningar.

I målet har inte framkommit att regeringen vid beslutsfattandet har felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i planärenden eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som AA har angett. Det framgår inte heller

Mål nr
4843-11

klart av omständigheterna i målet att beslutet på något annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Vid denna utgång förfaller frågan om inhibition.

Nils Dexe

Margit Knutsson

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Erik Nymansson

Ann-Charlotte Borlid

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2012-04-18